

Aan mevrouw E.I. Schippers
Minister van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Houten, 11 februari 2016

Ons kenmerk: 10.1.2./1954/DvdK/eb
Onderwerp: cliëntenraden in relatie tot familieverenigingen

Geachte Minister,

In de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking is de rol van verwanten en naasten uitermate belangrijk. Logisch omdat mensen met een verstandelijke beperking die ondersteunende en vertegenwoordigende rol veelal hun hele leven en op veel gebieden heel hard nodig hebben. Gelukkig zien we dan ook dat de tijd ver voorbij is dat ouders dankbaar mochten zijn om hun kinderen te mogen onderbrengen in een "instituut". Vandaag aan de dag vinden de meeste instellingen en hun medewerkers het heel normaal dat familieleden op enigerlei wijze betrokken zijn bij het maken van zorgplannen of ook wel bij de uitvoering daarvan. In de langdurige zorg wordt de familie dan ook een grote rol toegekend bij het realiseren van een eigen regie over de kwaliteit van leven voor mensen met een beperking. De toelichting bij de Wet Langdurige Zorg noemt deze belangrijke rol met name en het is ook uw wens die rol zo goed mogelijk tot uiting te laten komen.

Dat neemt niet weg dat er nog heel veel te verbeteren is. Begrippen als "eigen regie", "cliënt centraal" en "kwaliteit van zorg" zijn vaak multi-interpretabele begrippen en je ziet dan ook een groot verschil tussen instellingen of binnen instellingen wat betreft de invulling daarvan. En ook wat betreft het betrekken van ouders, broers of zussen bij de uitvoering van de zorgplannen, vrije tijdsplannen, bij het scheppen van een goed woonklimaat in de woning, of bij het vormen van een kwalitatief verantwoord zorgbeleid op afdelingsniveau of op het niveau van de instelling.

Wat wij in zijn algemeenheid in de verstandelijk gehandicaptenzorg helaas nog te vaak missen is een voldoende besef dat in het cliënten- en kwaliteitsbeleid buiten kijf behoort te staan dat de ouders, broer of zus (veelal de wettelijk vertegenwoordiger) te allen tijde betrokken behoren te zijn bij de vele keuzen in de zorg- en ondersteuning van hun familielid met een verstandelijke beperking. Hoe ernstiger de verstandelijke beperking hoe meer dit "in goed overleg" noodzakelijk is. Die betrokkenheid dient ons inziens in alle lagen van de instelling herkenbaar te zijn en uitgedragen te worden.

In *bijgaand manifest* treft u een zestal met elkaar samenhangende invalshoeken aan. Ouders, zussen en broers die lid zijn van KansPlus merken dat, indien met deze zes invalshoeken rekening gehouden wordt, dit de kwaliteit en de kwaliteitsbeleving zeer ten goede komt. Een continue dialoog met ook de familie is belangrijk. Wij hebben de Staatssecretaris dan ook gevraagd zich naar buiten positief uit te spreken over dit manifest en te betrekken bij de lopende uitwerking van de kwaliteitsagenda voor de gehandicaptenzorg.

Een punt waar wij uw speciale aandacht voor vragen is het vijfde punt uit het manifest, te weten het belang van een tripartiete samenwerking tussen Raad van Bestuur, Familievereniging en Cliëntenraad. Helaas gaat de samenwerking niet overal als vanzelfsprekend. Onderlinge conflicten en coalities tussen twee van de drie partijen komen helaas meer voor dan nodig is. Terwijl juist het belang van goede verhoudingen en goede samenwerking, ieder vanuit de eigen gerespecteerde rol, zeer geboden is. Wat de kwaliteit van zorg en een goede governance zeer ten goede komt. In een recente uitspraak onderkende de LCvV één en ander uitdrukkelijk en gaf aan dat dit goed bij overeenkomst geregeld kan worden. Ook het Verweij Jonker Instituut wees naar u op het belang van goede samenwerking tussen de formele medezeggenschap middels cliëntenraden en de meer informele medezeggenschap en organen in een instelling¹. Beide kunnen elkaar versterken.

Gezien uw voornemens met betrekking tot de WMCZ en in andere trajecten zouden wij het erg op prijs stellen indien u wilt bezien hoe de relatie tussen de cliëntenraden en de informele medezeggenschap (bijvoorbeeld middels familieverenigingen) versterkt kan worden. Wij realiseren ons dat dit niet of nog niet in uw voornemens van het afgelopen jaar aan de Tweede Kamer past (laatstelijk uw brief d.d. 3 december 2015 inzake tweede voortgangsrapportage "Kwaliteit loont", p.6), maar wellicht is het mede door ons genoemde belang toch op enigerlei wijze door u naar voren te brengen in de Memorie van Toelichting van het aanstaande wetsontwerp ter wijziging van de WMCZ. Daarnaast is het wellicht mogelijk dat u het belang van goede samenwerking in andere geschriften en/of toespraken naar voren brengt of een stimuleringsprogramma financiert.

Naast ons bovengenoemde verzoek zouden wij het erg op prijs stellen als landelijke organisatie van individuele familieleden, cliëntenraden en familieverenigingen met u kennis te maken en tegelijkertijd onze visie toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Rein Baneke, voorzitter

c.c.:

- drs. B.E. van den Dungen, directeur-generaal Curatieve Zorg
- drs. F.J. Krapels, directeur Directie Markt en Consument

¹ Conclusies Onderzoeksrapport Medezeggenschap op maat, Verweij Jonker Instituut, april 2015, pagina 31 en 32. Het onderzoek werd in opdracht van u uitgevoerd en ter informatie aan de Tweede kamer gezonden.

